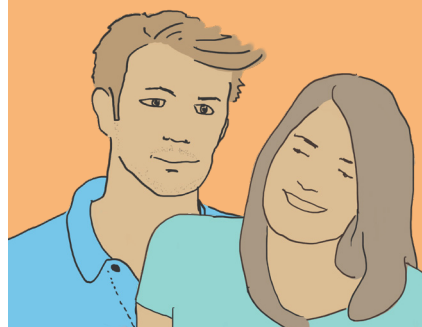
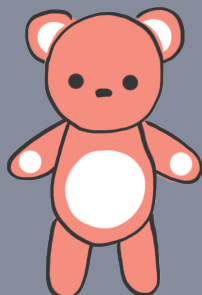
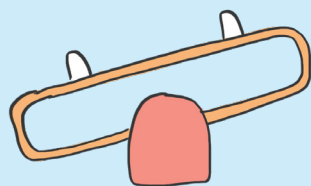
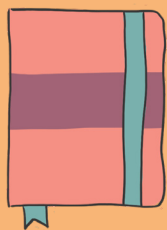
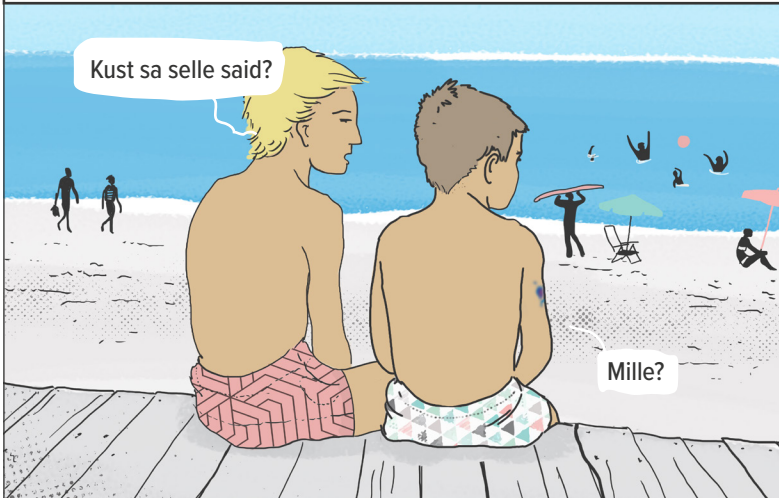

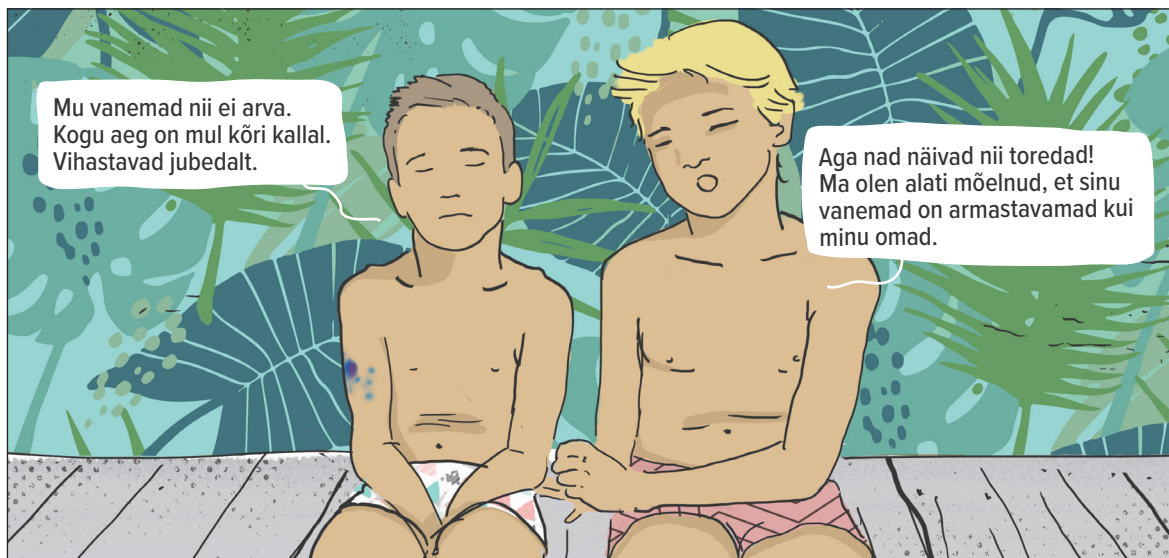
NON-VIOLENT
childhoods

**VÄGIVALLATU
LAPSEPÖLV**

Soe päikeseline päev Läänemere ääres...

Mu vanemad nii ei arva.
Kogu aeg on mul kõri kallal.
Vihastavad jubedalt.

Aga nad näivad nii toredad!
Ma olen alati mõelnud, et sinu
vanemad on armastavamad kui
minu omad.

No ega neil viga pole vist. Asi on selles, et nad
teevad kõvasti tööd ja muidugi on mu väiksel õel
palju tähelepanu vaja. Tundub, et nad vihastavad
minu peale eriti siis, kui nad on pinge all.

**See on nii ebaaus!
Sa ei ole paha!**

Räägime äkki õpetajaga?
Siis tema saaks su vanematega rääkida.

Mitte mingil juhul! Ta räägiks
teistele õpetajatele, kõik
teaksid ja mu vanemad oleks
veel vihasemad. Palun ära
räägi kellelegi. **Lubad?**

Ma olen su sõber, ma ei räägi
kellelegi. Aga pole õige, et
nad sulle haiget teevad.

Lähme jooksuga ujuma...
Kes esimesena merre jõuab!

Samal ajal poisi kodus...

See on liig, mis liig.

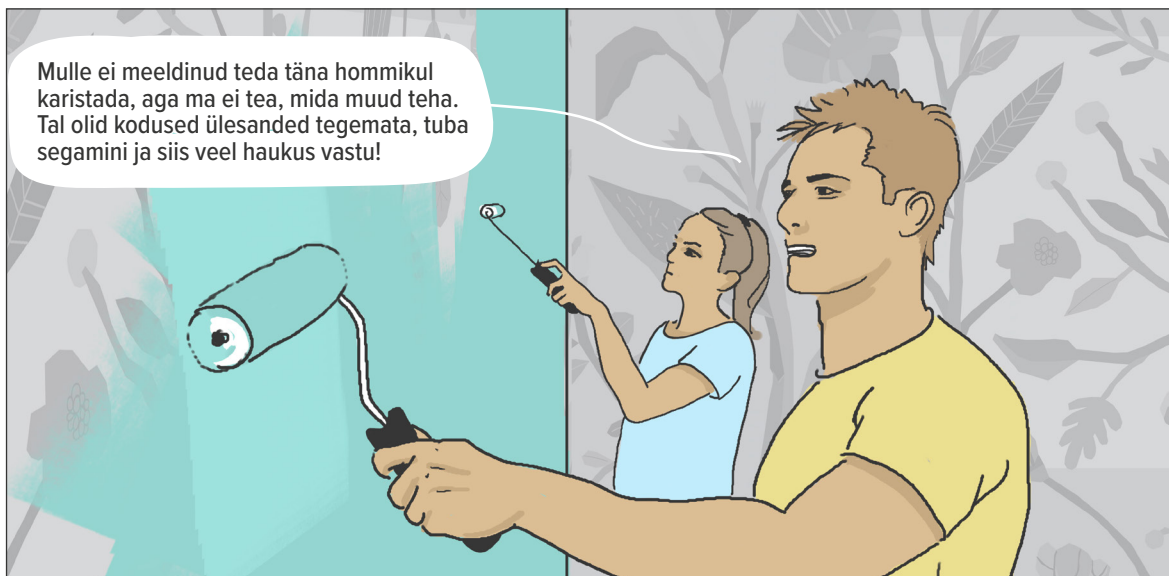
Tulen koju, terve päeva on närv püsti olnud, et tähtjaid täita, ülemus kogu aeg kukil...

Mul ka! Ja nüüd tahavad vanemad, et ma aitaksin venna sünnipäevapeoga. Nõme värk! Minu heaks pole ta kunagi sörmegi liigutanud.

Jah, muretsen tema pärast. Ta ei tee mitte midagi, mida palun teha. Ta ei austa meid üldse.

Mulle ei meeldinud teda täna hommikul karistada, aga ma ei tea, mida muud teha. Tal olid kodused ülesanded tegemata, tuba segamini ja siis veel haukus vastu!

Jah, tal on distsipliini vaja. Kuidas me muidu tast korraliku inimese kasvatame?

Minu isa oli väga range. Ma tean, et see aitas mul jõuda sinna, kus ma praegu olen.

Õeldakse, et lastega peaks ainult rääkima ja ei tohiks neid karistada. Sellest küll mingit kasu ei ole! Vähemalt mitte meie poisi puhul. Ta ei tee mitte midagi.

Ta nagu tahakski hea asemel halvaga...

Koolis on „Vägivallatu lapsepõlv“ päev. Õpetajad kuulavad professori loengut.

Koolitöötajatenä on teile tuttav „loodus ja kasvatus“, et laste areng sõltub nii geenidest, kui sellest, kuidas neid kasvatatakse.

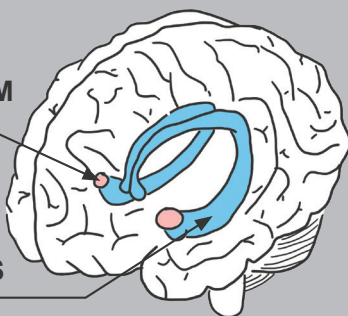
Te teate, kui oluline on toitumine, mäng ja armastus. Täna teame ka, kui tähtis on last kuulata ja temaga rääkida. Kui väikesed õpivad oma hooldajaid usaldama, siis usaldavad nad kasvades suurema tõenäosusega teisi.

Kas aga teadsite, kui tähtsat rolli mängib aju?

MANDELTUUM

HIPOKAMPUS

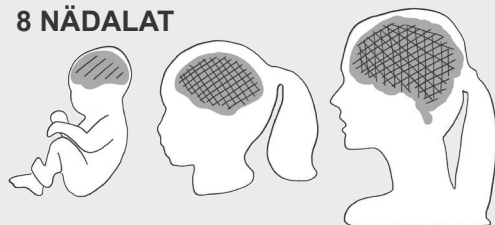

Aju mõjutab tugevalt see, kui lapsed elavad pidevas ärevuses kas kodus või koolis. Stress vähendab laste keskendumis-, õppimis- ja meeldejätmisvõimet ning mõjutab nende emotsionaalset kontrolli. Hipokampus ja mandeltuuum on nendes protsessides kesksel kohal, kuna mälestused salvestatakse hipokampuses ja mandeltuuum reguleerib emotsioone.

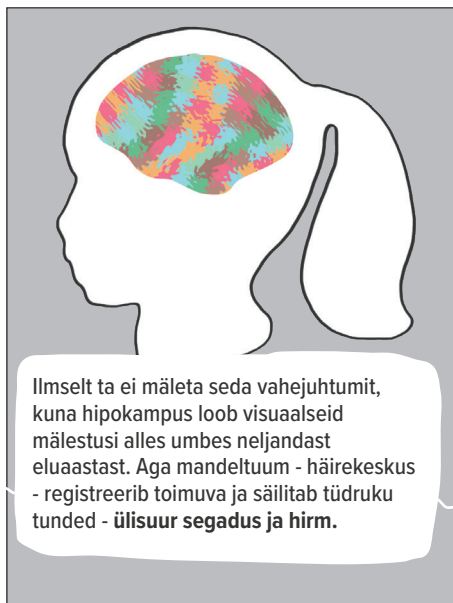

Vaadake siia. See väikelaps peidab end, samas kui vanemad tema peale karjuvad.

3 AASTAT
8 NÄDALAT

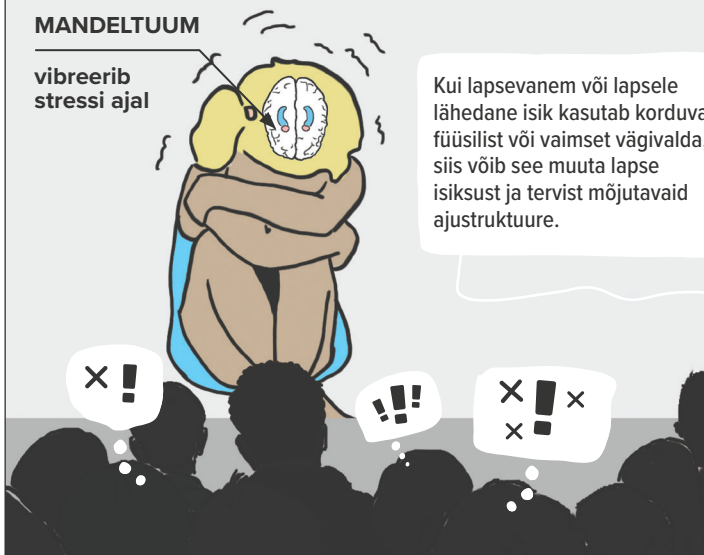
Pidage meeles, et aju areneb edasi esimese kahekümne eluaasta jooksul. Isegi pärast seda vanust kohaneb aju negatiivse või positiivse stimulatsiooniga.

Ilmselt ta ei mäleta seda vahejuhtumit, kuna hipokampus loob visuaalseid mälestusi alles umbes neljandast eluaastast. Aga mandeltuum - häirekeskus - registreerib toimuva ja säilitab tüdruku tunded - ülisuur segadus ja hirm.

MANDELTUUM

vibreerib stressi ajal

Kui lapsevanem või lapsele lähedane isik kasutab korduvalt füüsilist või vaimset vägivalda, siis võib see muuta lapse isiksust ja tervist mõjutavaid ajustruktuure.

Koolitöötajatena saate laste jaoks olemas olla. Kui kahtlustate, et laps võib vägivaldaga kokku puutuda, siis peate lapsega rääkima ja välja uurima, mis valesti on.

Juhendamist ja tuge tuleks pakkuda nii lapsele kui tema hooldajatele.

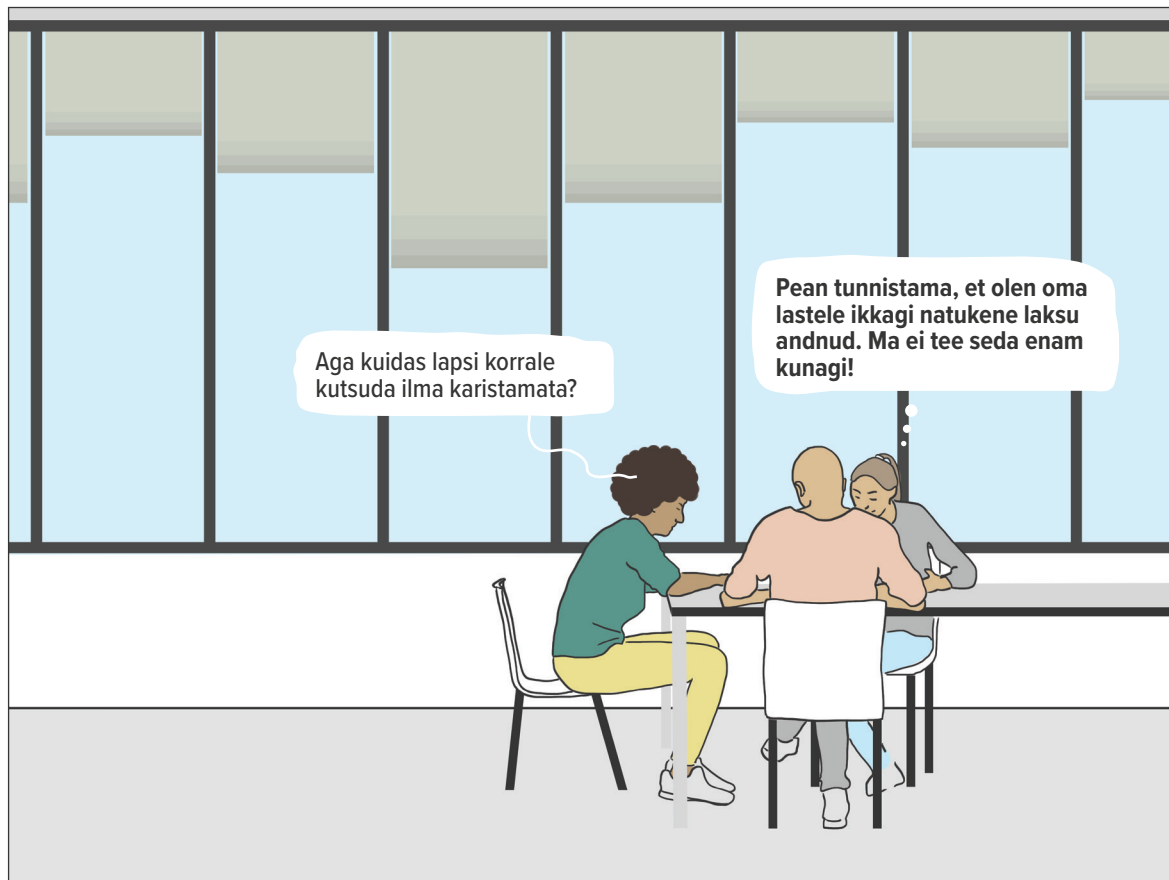
Tulemusena on õpilased enesekindlamad ja agressioon väheneb, mis on hea nii koolile kui tervele ühiskonnale.

Võite ka oma kooli lastelt küsida, kuidas parimal viisil konflikte lahendada ja kuidas saaks nende keskkonda turvalisemaks muuta. Nende vastused võivad teid üllatada!

Lapsed võivad olla arukamad, kui arvame.

Hiljem õpetajate toas...

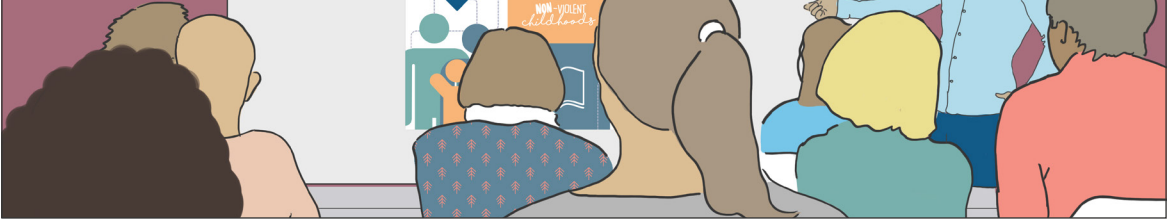

**Õpetajad liituvad kohaliku
positiivse vanemluse kursusega.**

*Positive
Parenting*

Positiivne vanemlus on
alati vägivallatu.

Eesmärgiks on luua tugev ja positiivne
suhe lapse ja vanema vahel.

Mõned õpetajad ja lapsevanemad usuvad ikka
veel, et kehalist karistamist on vaja.

**Kui ütlete lastele, et nad ei saa
millegagi hakkama või lööte
neid, siis mäletavad nad seda
ka vanemas eas – ja see teeb
ka siis veel haiget.**

Vägivallatu kasvatus ei
tähenda, et lapsed võivad
teha, mida aga soovivad.

Vastupidi, on väga oluline,
et lastel, vanematel ja
koolitöötajatel on reeglid,
struktuur ja piirid nii kodus
kui klassis.

Siiski on oluline, et erinevas
vanuses lapsed mõistaksid,
miks need reeglid on tähtsad
ja millised on reeglite
rikkumise tagajärjed.

Mõned lapsevanemad ja õpetajad hajutavad lapse tähelepanu, kui laps on kangekaelne või viskavad nalja ja kogu pere või klass saab naerda.

Aga huumorit ei tohi kunagi kasutada laste alandamiseks!

Igal lapsel on oma viisid emotsioonidega toimetulekuks ja iga laps vajab erinevat tüüpi tuge.

Paljud konfliktid lahenevad, kui vanemad ja õpetajad suudavad lastele selgitada, mis tundeid laste teod neis tekitavad.

SELGITAGE OMA TUNDEID

JAGAGE OMA TUNDEID JA MURESID

KUULAKE ÜKSTEIST

KÜSIGE UUESTI

Õelge näiteks nii: „Kui sa nii teed, siis see kurvastab mind, aga kui sa seda teed, siis ma rõõmustan.“ On oluline luua olukordi, kus lapsed ja täiskasvanud saavad oma tundeid uurida ilma, et keegi neid häbistaks.

Õelge: „Räägi mulle sellest, ma kuulan.“ Mõnedel lastel on vaja aega enne, kui nad on nõus jagama.

Nüüd on õpetajatel aeg kuulata ja õppida! Lapsed räägivad, mida vägivallatu lapsepõlv neile tähendab.

Meie, lapsed, oleme ühel meelil, et igasugune vägivald peab kohe lõppema.

Meile ei meeldi, kui meid lüüakse või meie peale karjutakse, kui midagi valesti teeme ja meile ei meeldi ka see, kui käitume nii üksteisega. Vägivald teeb liiga palju haiget!

Meil on vaja, et te meid kuulata ja meie juttu tõsiselt võtate.

Kas suudate saladust hoida?

Kuulake meid konfidentsiaalselt ja ärge pekske teiste õpetajatega keelt. Õelge, kuidas saate aidata ja mida ette võtate pärast seda, kui olete teile oma lood rääkinud.

Rääkige teistele ainult pärast meiega kõnelemist. Kui teised õpilased või õpetaja või meie vanemad meile liiga teevad, siis tahame olla kindlad, et käitute professionaalselt.

Ning teatage teistele vaid siis, kui see on hädavajalik.

Kardame, et meid saadetakse minema või et meie vanematel tuleb politseiga probleeme.

Kes kuulab ja võtab meid tõsiselt.

Tahame, et koolis oleksid mentorid. Igale õpilasele keegi, keda võime usaldada.

Meil on vaja, et olete meie jaoks olemas.

Et kuulate ja hoolite, kui räägime teile, kui kurvad me oleme ja kui häbi meil on, et meid kodus lüüakse.

Uskuge meisse.

Soovime, et juhendate meid, sest austate meid. Soovime, et näete meie tugevust ja julgustate meid.

Poiss ja tema vanemad teevad sammu lähemale vägivallatule lapsepõlvele.

Kuna olen teie poja õpetaja ja mentor koolis, siis räägime tema õpingutest ja elust. Tal on head sõbrad ja talle meeldib kunst ja matemaatika. Ta saab paljudes ainetes häid hindeid, kuid tal on vaja abi inglise keeles.

Mida me otsustasime?

Peaksin lugema mõnesid ingliskeelseid raamatuid, mis Te arvasite, et mulle võiksid meeldida. Mulle tõesti meeldisid need raamatud ja õppisin hästi palju uusi sõnu.

Kas sellest piisab – lihtsalt lugude lugemisest?

Minu jaoks on see parim viis. Õpetaja mõistis seda, ta sai asjast õigesti aru.

Enamikku meist kasvatati laksudega. Isegi koolis õpetajana andsime alles hiljuti lastele lakse.

Nüüd aga teame, kui kahjulik see lapsele on.

On teisi, tõhusamaid ja positiivsemaid viise laste kasvatamiseks. Siin koolis näiteks töötame klassireeglid välja koos lastega.

Jah, see on tõesti tore. Õpetajad kuulavad meid.

Nüüd on selge, mida me peame tegema ja mida ei tohi teha ja isegi õpetajad vabandavad, kui reegleid rikuvad. Olen märganud, et oleme kõik üksteisega ka sõbralikumad...

Kindlasti saate kokku leppida uutes kodustes reeglites ja uutes suhtlusviisides. Teie pojast on järk-järgult saamas selle ala ekspert.

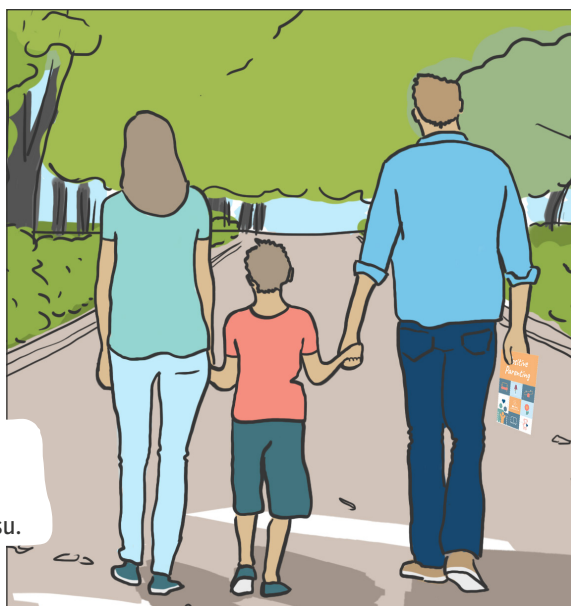
Miks sa kodus niimoodi ei käitu?

Te olete alati nii vihased... Ma ei oska selgitada....

Ehk soovite mõelda vanemluskoolitusel osalemisele. Mina käisin – see on väga huvitav!

Uskuge mind, seal ei taheta teile öelda, et olete halvad vanemad. Mina õppisin olema veel parem lapsevanem. Sellest oli tõesti kasu.

Soovite rohkem teada?

Külastage aadressi www.childrenatrisk.eu/nonviolence/

Vägivallatu lapsepõlv

Programmi „Vägivallatu lapsepõlv“ eesmärk on edendada laste kehalise karistamise keelu täieulatuslikku rakendamist Läänemere piirkonnas läbi koostöölise, paljusid sidusrühmi hõlmava planeerimise ja tegevuse. Programmi juhib Läänemeremaade Nõukogu sekretariaat ning kaasrahastab Euroopa Komisjon, tuginedes Läänemere piirkonna riikidest saadud kogemusele ja õppetundidele.

Programmis „Vägivallatu lapsepõlv“ on välja töötatud juhendaruannete komplekt ning lapsevanematele, lastele, praktikutele, eestseisjatele ja poliitikakujundajatele mõeldud kampaania. Iga aruanne keskendub teatud konkreetsele teemale: samm-sammulised juhised keelu rakendamiseks kodustes tingimustes, positiivne vanemus, teadlikkuse suurendamise kampaaniad, teenuste osutamine ja tulemuste jälgimine. Lisaks on selle koomiksi eesmärk tõsta teadlikkust kehalise karistamise kahjulikust mõjust ja sellest, kui oluline on, et lastel on olemas usaldusväärsed täiskasvanud, kelle poole pöörduda. Aruanded ja kampaania on inspiratsiooniallikad, mis pakuvad ka juhendstandardeid ja praktilisi vahendeid ühiskondade muutmiseks ja vägivallatu lapsepõlve tegelikkuseks muutmiseks.

Kuigi aruanded põhinevad Läänemere piirkonna kogemusel, antakse neis edasi võtmetähendusega sõnumid ja tuuakse esile parimad praktikad, mis on asjakohased mitte ainult piirkonna 11 riigis, vaid ka mujal Euroopas ja kaugemalgi.

Lisateave aruannete ja kampaania kohta on saadaval aadressil

www.childrenatrisk.eu/nonviolence

Kirjastaja Läänemeremaade Nõukogu sekretariaat; Slussplan 9,
PO Box 2010, 103 11 Stockholm, Rootsi

Autor Turid Heiberg

Illustraator Myah Design www.myahdesigns.com

Panustajad Willy-Tore Mørch, Elizabeth Jareg, Olivia Lind Haldorsson,
Daja Wenke, Lena Karlsson,
Åsa Landberg, Marlene Riedel, Shawwna von Blixen,
Anthony Jay, Constantina Marie Tsiplakis, Hulda Kissi

ISBN: 978-91-984154-8-3

2018

Selle töö on litsentsinud Läänemeremaade Nõukogu rahvusvahelise litsentsi „Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License“ alusel. Litsentsi koopia vaatamiseks külastage <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0>

Kas soovite selle trükise tõlkida?

Palume ühendust võtta Läänemeremaade Nõukoguga, et saada lisateavet formaadi, akrediteerimise ja autoriõiguste kohta: cbss@cbss.org

See on lugu kehalise karistamise kahjulikust mõjust igale lapsele ning sellest, kui oluline on igale lapsele, et oleks olemas usaldusväärsed täiskasvanud, kelle poole pöörduda. Noore poisi vanemad kardavad, et tal ei lähe elus hästi – et ta on laisk ja ei võta koolitööd tõsiselt. Nad ei oska teda muul viisil motiveerida ja kasutavad nii kehalist karistamist. Lõppude lõpuks kasvatati ju nii neid endid. Samal ajal arvab poeg, et ta ei saa teiste täiskasvanute ja isegi eakaaslastega rääkida, sest siis saaksid kõik tema häbist teada. Muutused on aga toimumas. Koolitöötajad õpivad ning poiss saab vajalikku tuge, et tunda end tugevamana. Selles loos antakse lastele võimalus olla kuulnud ja nad tõestavad, et on targemad, kui täiskasvanud kalduvad arvama!

Ka pärismaailmas toimuvad muutused. Paljud riigid võtavad vastu kehalise karistamise vastaseid seadusi ja vanemad kasutavad üha enam positiivse vanemluse meetodeid. Rootsi oli esimene riik, kus keeld 1979. aastal vastu võeti. Kuuekümnendate aastate lõpust arvates on kehalise karistamise kasutamine drastiliselt vähenenud ning raskekujulise kehalise karistamise ohvriks on täna vaid vähem kui 5% Rootsi lastest. Samalaadne edasimineku toimub ka mujal Läänemere piirkonnas, mis näitab, et hoiakuid ja käitumist on võimalik muuta.

Siiski on seegi üleliia, kui vaid ühtki last lüüakse, talle laksu antakse, teda ähvardatakse ja/või alandatakse.

See süda on vägivallatuse sümbol. Kasutades seda vägivallatuse sümbolit rinnamärgina, profiilifotona, plakatil või muus formaadis näitate välja toetust sellele, et kõiki lapsi tuleks kohelda nii nagu soovite, et koheldakse teile lähedasi lapsi:

austuse, väarikuse ja lahkusega.

Kui soovite selle koomiksi ja rinnamärgi lisaeksemplare, siis võtke palun ühendust Läänemeremaade Nõukogu sekretariaadiga aadressil cbss@cbss.org.

#nonviolentchildhoods
#goblue

